

Resultater fra storviltjakta 2016

Averøy kommune



Foto: Dag Bjerkestrand

Innhold

1. FORORD	3
2.HJORT	3
2.1 Fellingsresultat hjort.....	3
2.2 Slaktevekter hjort	5
2.3 Resultater fra sett-hjort-skjema	6
2.4 Skutte hjort sammenlignet med sett hjort pr time	9
2.5 Vurdering av hjortebestanden	11
2.6 Møte og orientering om hjortebestanden	11
3. RÅDYR.....	12
3.1 Fellingsresultat rådyr.....	12
3.2 Vurdering av rådyrbestanden.....	14
4. ELG.....	16
4.1 Fellingsresultat elg.....	16
4.2 Sett-elg	17
4.3 Vurdering av elgbestanden	17
5. GAUPE.....	19
5.1 Forvaltningen av gaupe i Norge	19
5.2 Gaupe i Averøy	19

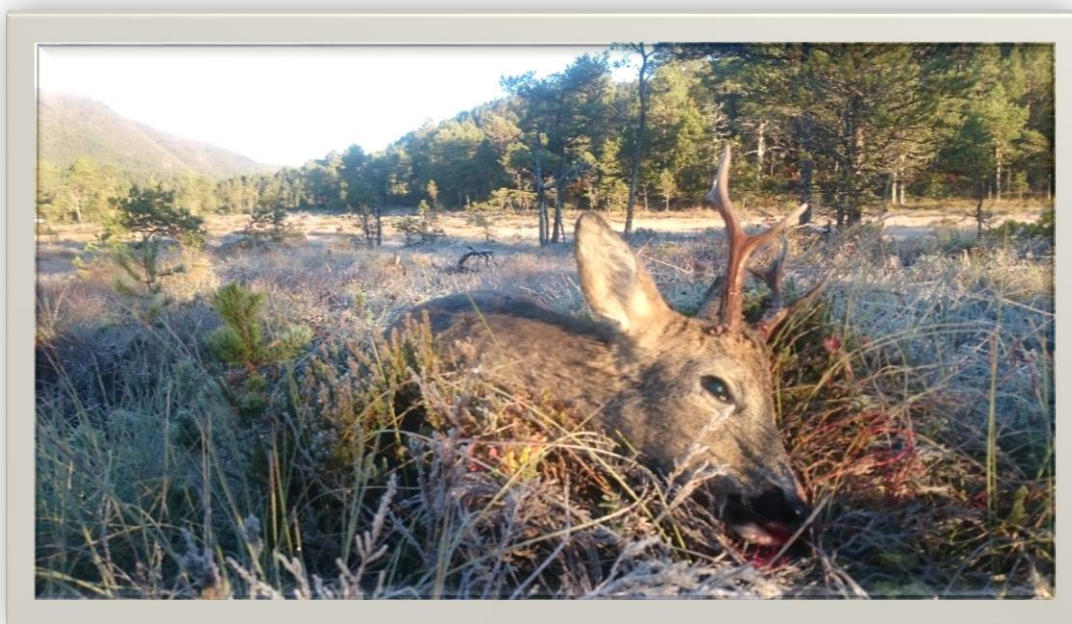


Foto: Dag Bjerkestrand

1. FORORD

Forvaltningen av hjortevilt i Averøy er styrt ut i fra Averøy kommunestyres vedtak den 18.05.2009 om målsetting for hjorteviltbestandene i kommunen.

For å kunne styre bestandene av hjort, rådyr og elg i retning av målsettingen trenger vi kunnskap om bestandene. Denne rapporten inneholder tallmaterialet fra storviltjakta i Averøy kommune i 2016 som er satt sammen med tidligere års tallmateriale. Dette er det tallgrunnlaget er har for å vurdere situasjonen i bestandene av hjort, rådyr og elg i Averøy. På dette grunnlaget kan en så iverksette de riktige virkemidlene for å oppnå målsettingen.

Storvaldene bruker denne kunnskapen for å utarbeide sine bestandsplaner og avskyttingsplaner for å oppnå den kommunale målsettingen.

Kommunen som viltforvaltningsmyndighet bruker denne kunnskapen bl.a. når søknader om godkjenning av bestandsplaner skal behandles, ved tildelinger av fellingstillatelser, ved vurderinger om måloppnåelse og ved rullering av den kommunale målsettingen samt ved fastsettelse av minsteareal.

Alt tallmateriale er lagt inn i Hjorteviltregisteret. <http://www.hjorteviltregisteret.no/> Hjorteviltregisteret er en nasjonal database som sikrer en enhetlig og felles lagring av data for bruk i hjorteviltforvaltningen. I hovedsak finnes informasjon om villrein, elg, hjort og rådyr. Det er en innsynsløsning der en bl.a. kan se data for hvert vald og jaktfelt samt påkjørsler av hjortevilt i trafikken.

På Averøy kommune sine hjemmesider <http://www.averoy.kommune.no/> under «Alle tjenester» - «Natur og Miljø» - «Viltforvaltning» ligger det detaljert informasjon om viltforvaltningen i kommunen, bl.a. vedtak om målsetting, godkjente bestandsplaner, organisering av ettersøk og fallviltarbeid, linker til lover og forskrifter mm.

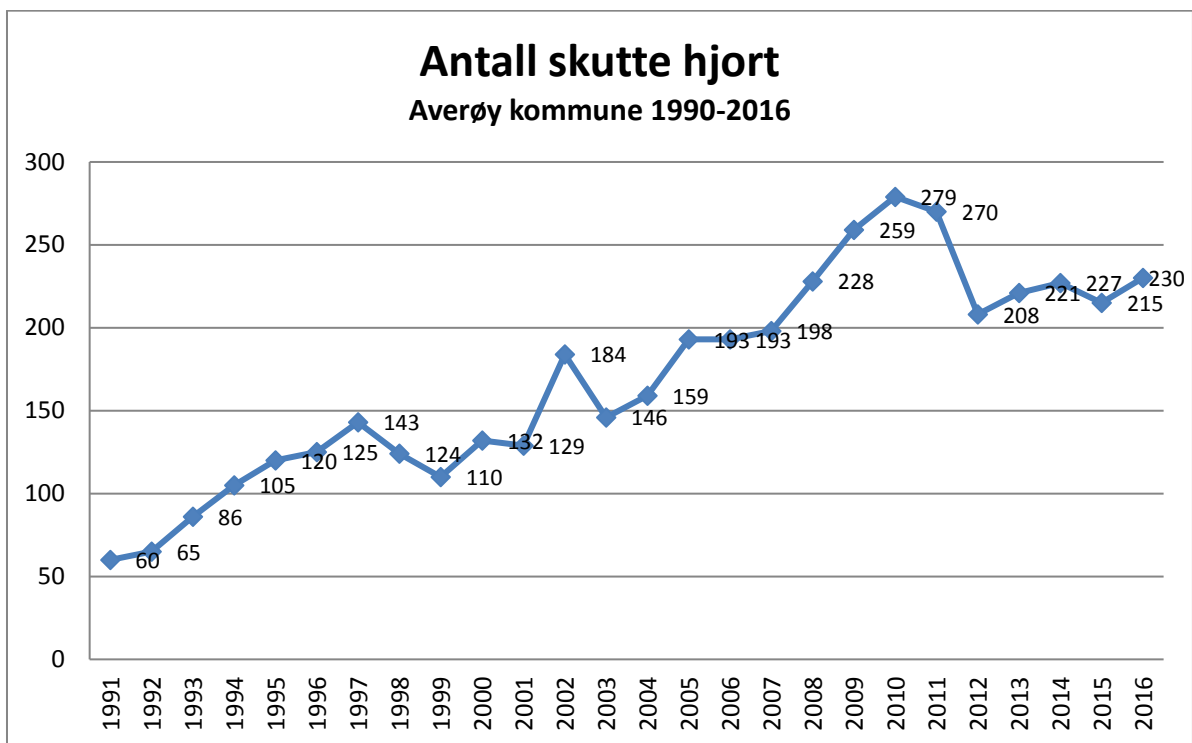
For 2016 er også gaupe med i denne rapporten. Gaupe er definert som storvilt. I mars 2016 ble det skutt gaupe i Averøy, sannsynligvis for første gang i moderne tid.

2.HJORT

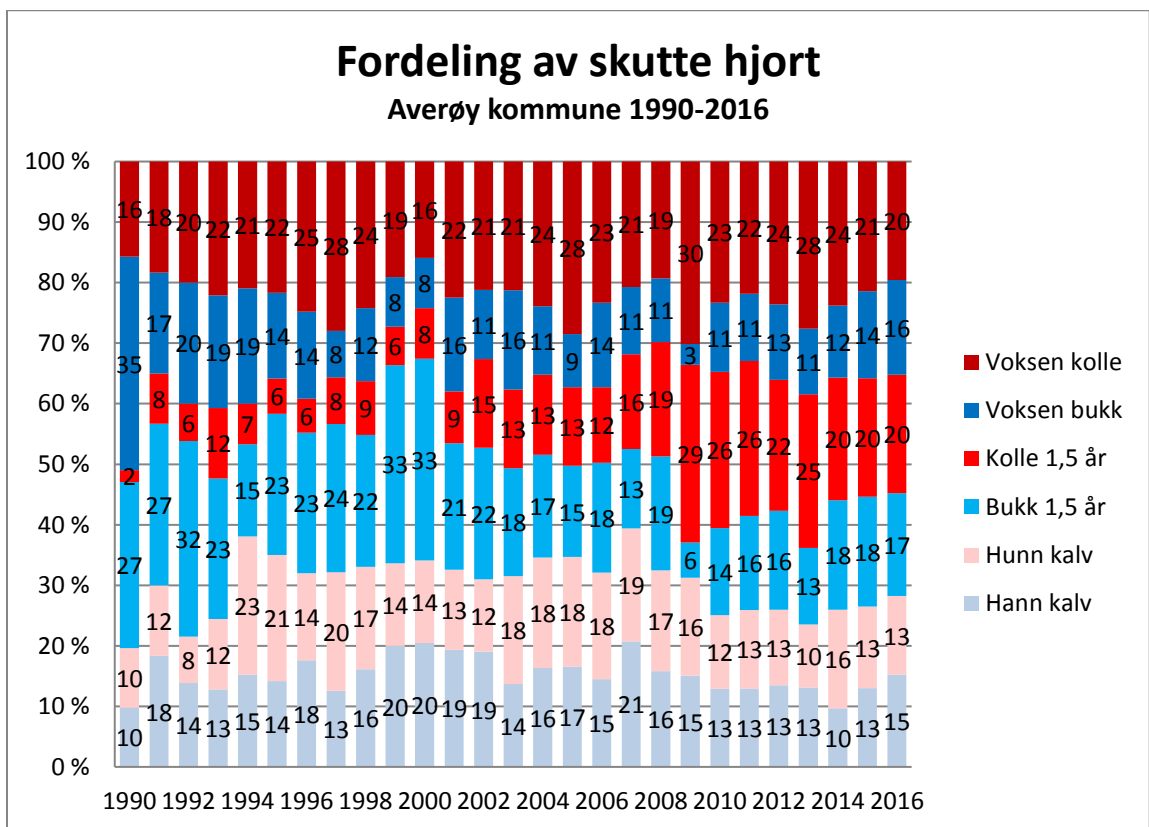
2.1 Fellingsresultat hjort

Tabell 1. Skutte hjort i Averøy kommune 2016

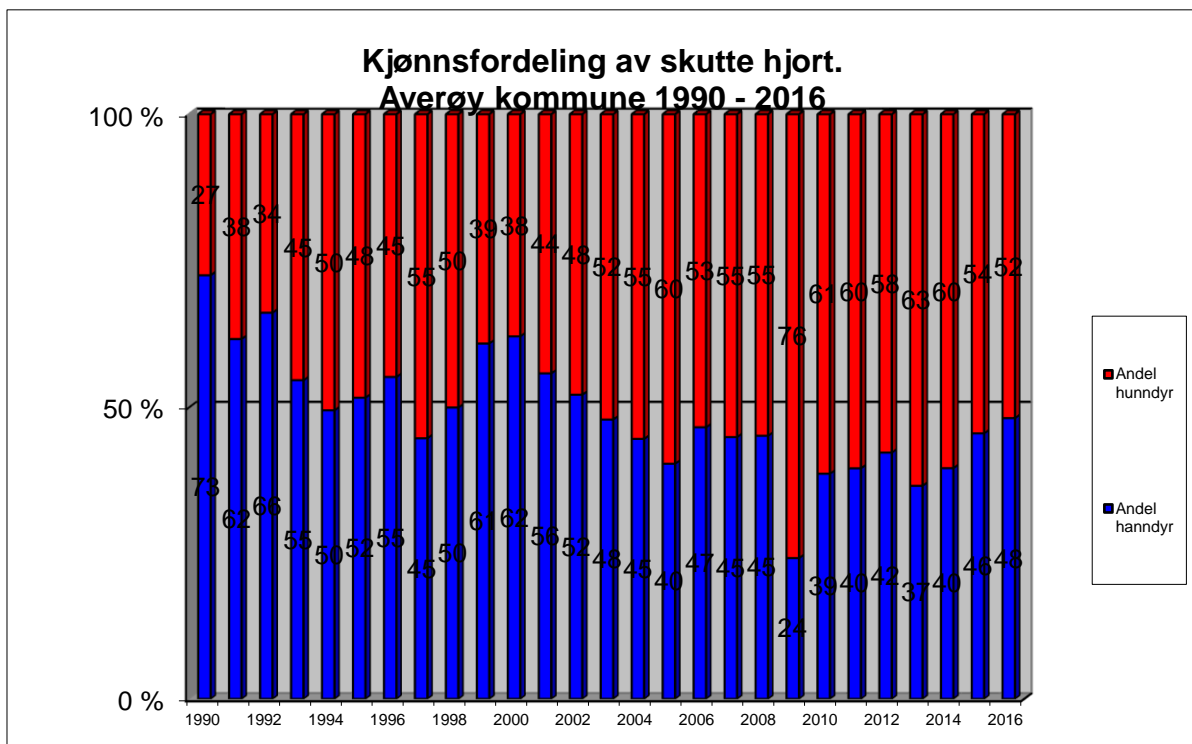
Skutte hjort Averøy kommune 2016								
Nr	Vald	Hannkalv	Hunnkalv	Bukk 1,5 år	Kolle 1,5 år	Eldre bukk	Eldre kolle	Sum skutt
22	Rånes-Kvernes	6	5	9	6	8	7	41
37	Framsida storvald	12	5	9	12	6	6	50
59	Vestsida jaktområde	7	10	6	9	9	13	54
60	Nordsida Storvald	10	10	15	18	13	19	85
33	Kirkevågen							0
57	Bremsneshatten							0
61	Vågen							0
Sum	Alle vald	35	30	39	45	36	45	230
	Fordeling i %	15 %	13 %	17 %	20 %	16 %	20 %	100 %



Figur 1. Antall skutte hjort i Averøy kommune i perioden 1991-2016

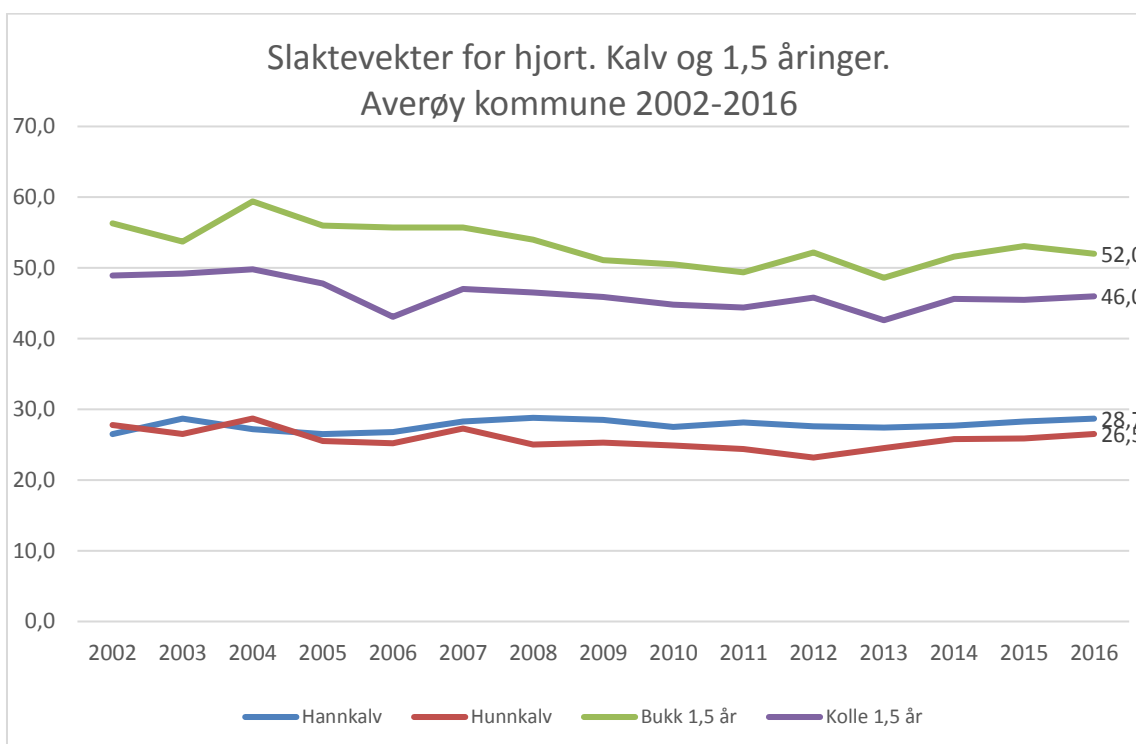


Figur 2. Prosentvis fordeling av skutte hjort i Averøy kommune i kjønn- og aldersgrupper i perioden 1990-2016



Figur 3. Kjønnsfordeling av skutte hjort i prosent i Averøy kommune i perioden 1990-2016.

2.2 Slaktevekter hjort

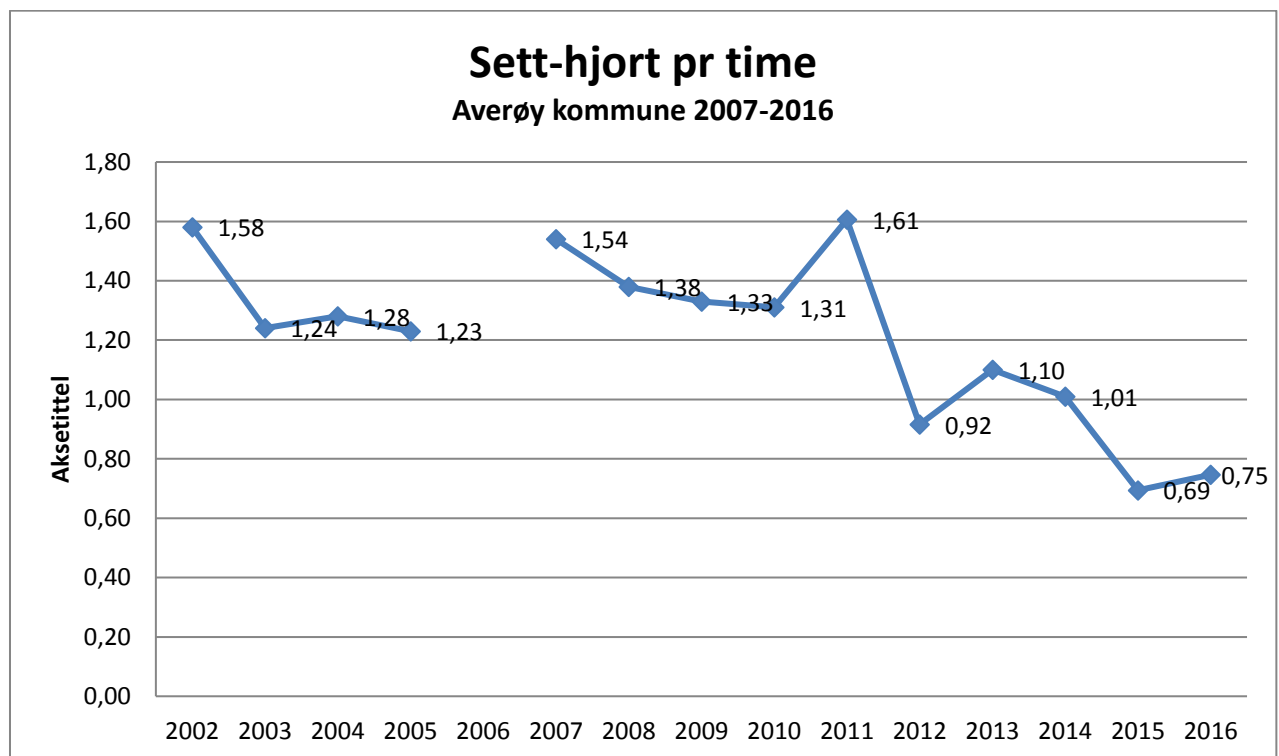


Figur 4. Utvikling i gjennomsnittlig slaktevekt på hjort. Kalv og 1,5 åringer i Averøy kommune i perioden 2002 til 2016.

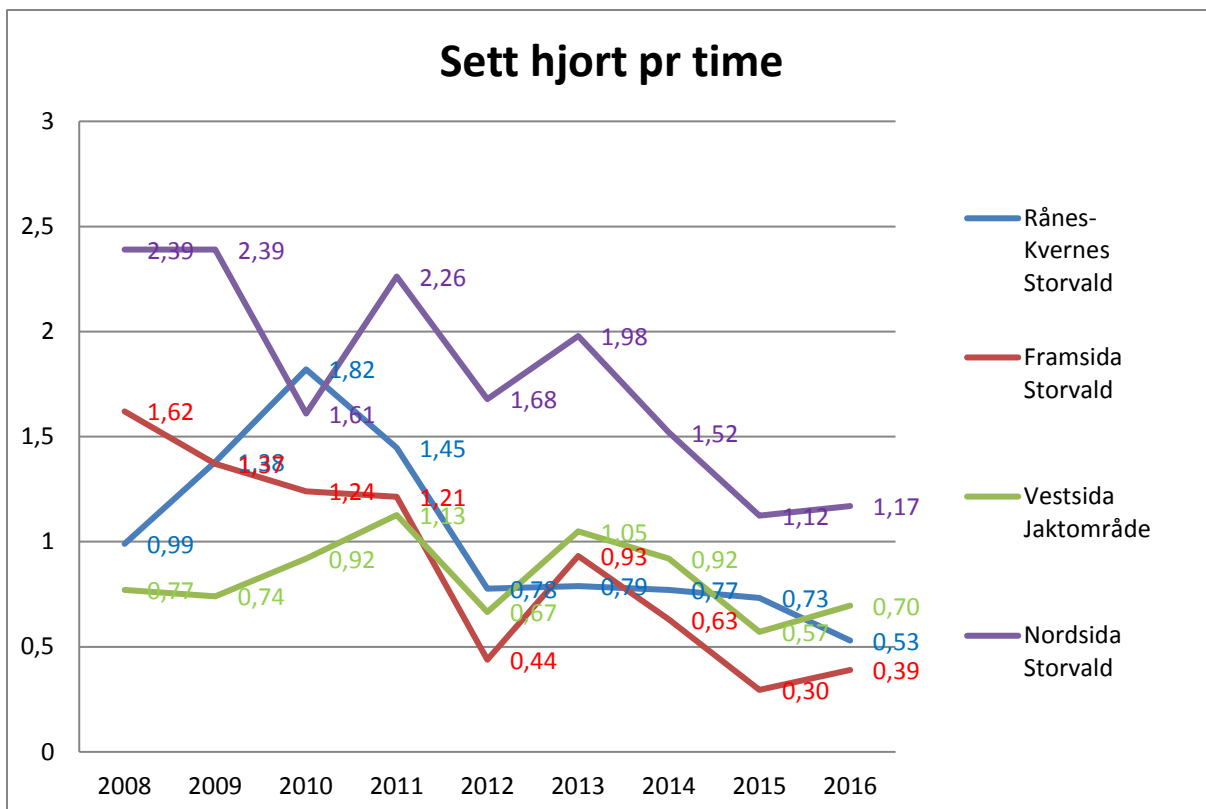
2.3 Resultater fra sett-hjort-skjema

Tabell 2. Resultatet fra sett-hjort-registreringene i Averøy 2016

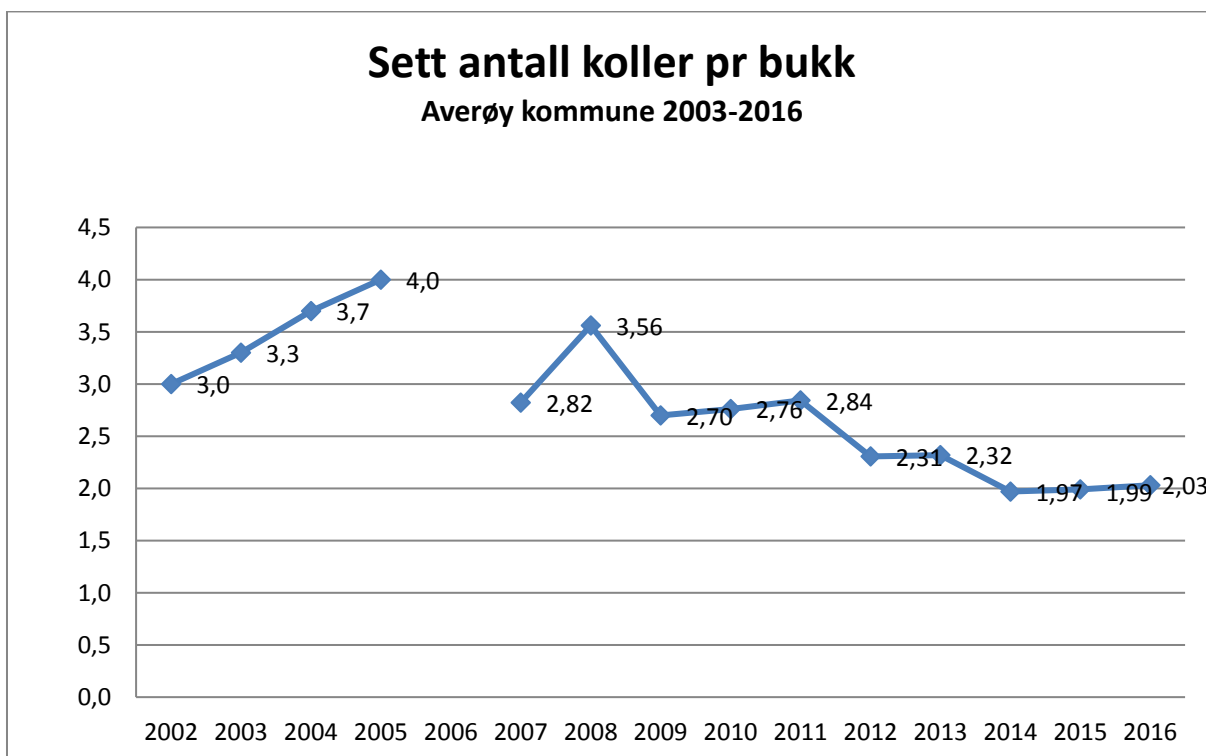
Sett-hjort Averøy 2016		Antall sette dyr												
Vald nr	Valdnavn	Dager jaktet	Antall jegerdager	Timer	Jegertimer	Spissbukk	Bukk	Kolle	Kalv	Ukjent	Sum sett	Hjort/time	Koller/bukk	Kalver/kolle
22	Rånes-Kvernes	165	343	430	993	31	41	185	134	135	526	0,53	2,57	0,72
37	Framsida storvald	152	368	545	1531	64	56	215	179	83	597	0,39	1,79	0,83
59	Vestsida jaktområde	215	361	702	1362	69	110	325	228	215	947	0,70	1,82	0,70
60	Nordsida Storvald	307	488	1211	1992	201	232	937	665	294	2329	1,17	2,16	0,71
33	Kirkevågen	6	6	37	37	0	0	2	2	1	5	0,14		1,00
57	Bremsneshatten	4	4	23	23	1	8	1	1	1	12	0,52	0,00	0,00
61	Vågen	4	4	8	8	1	7	2	0	9	19	2,38	0,25	0,00
Sum		853	1574	2956	5946	367	454	1667	1209	738	4435	0,75	2,03	0,73



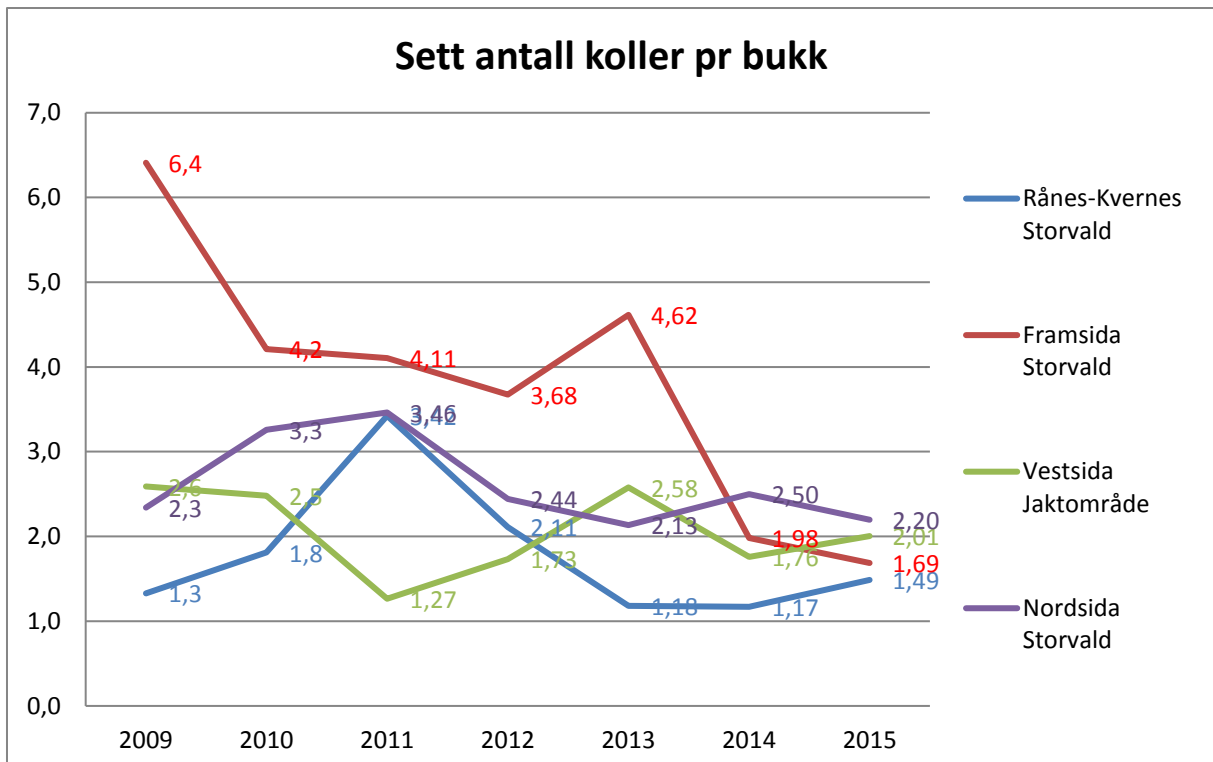
Figur 5. Utvikling i sett-hjort pr time Averøy kommune i perioden 2003-2016



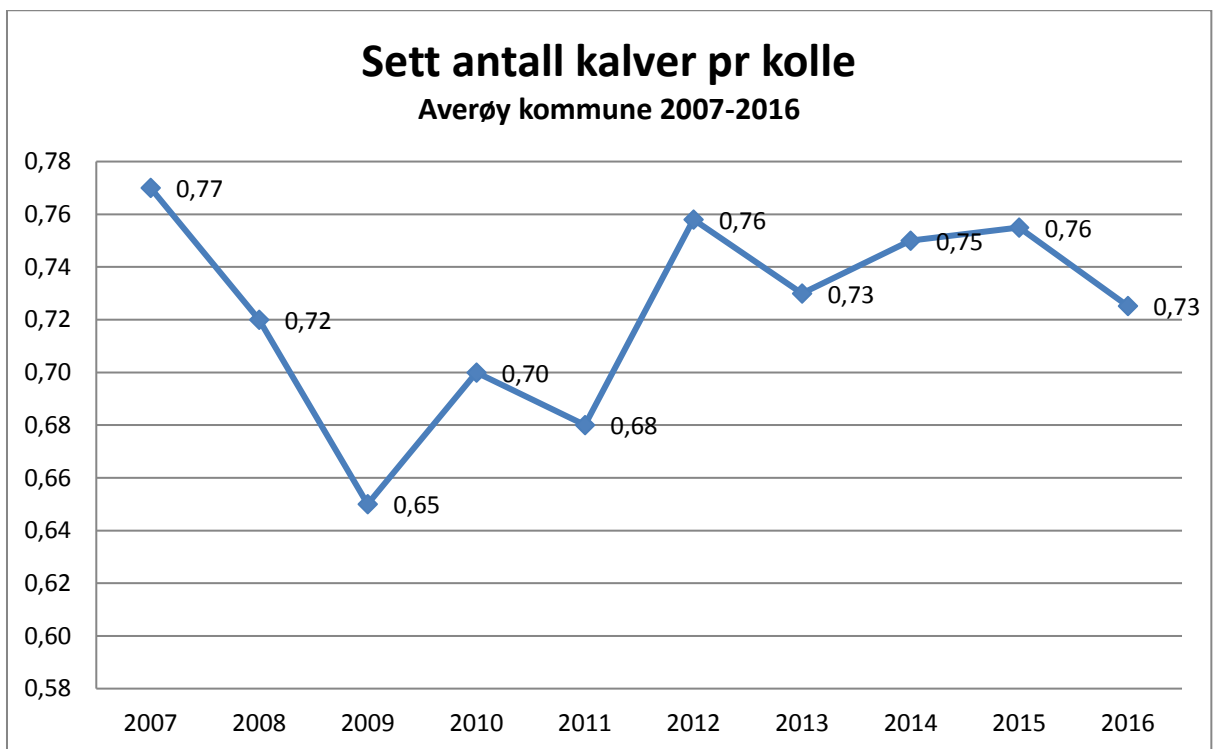
Figur 6. Utvikling i sett-hjort pr time fordelt på de fire storvaldene i Averøy kommune i perioden 2008-2016



Figur 7. Utvikling i sett antall koller pr bukk Averøy kommune i perioden 2003-2016

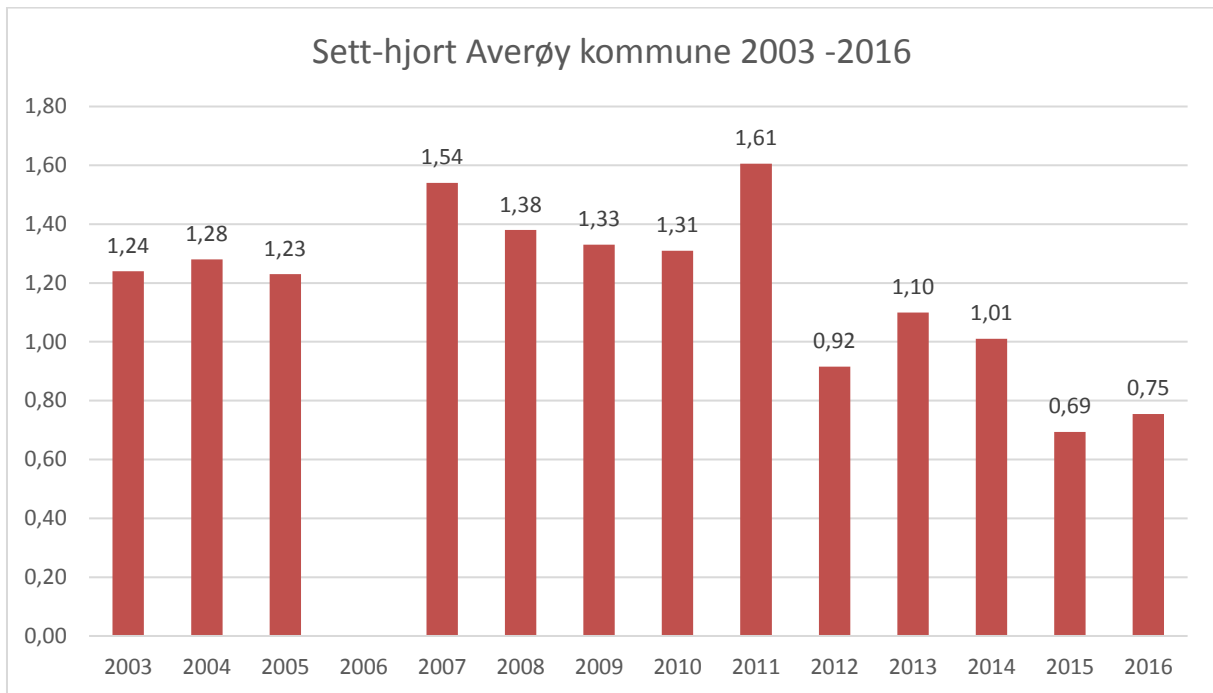


Figur 8. Utvikling i sett antall koller pr bukk fordelt på de fire storvaldene i Averøy kommune i perioden 2009-2016

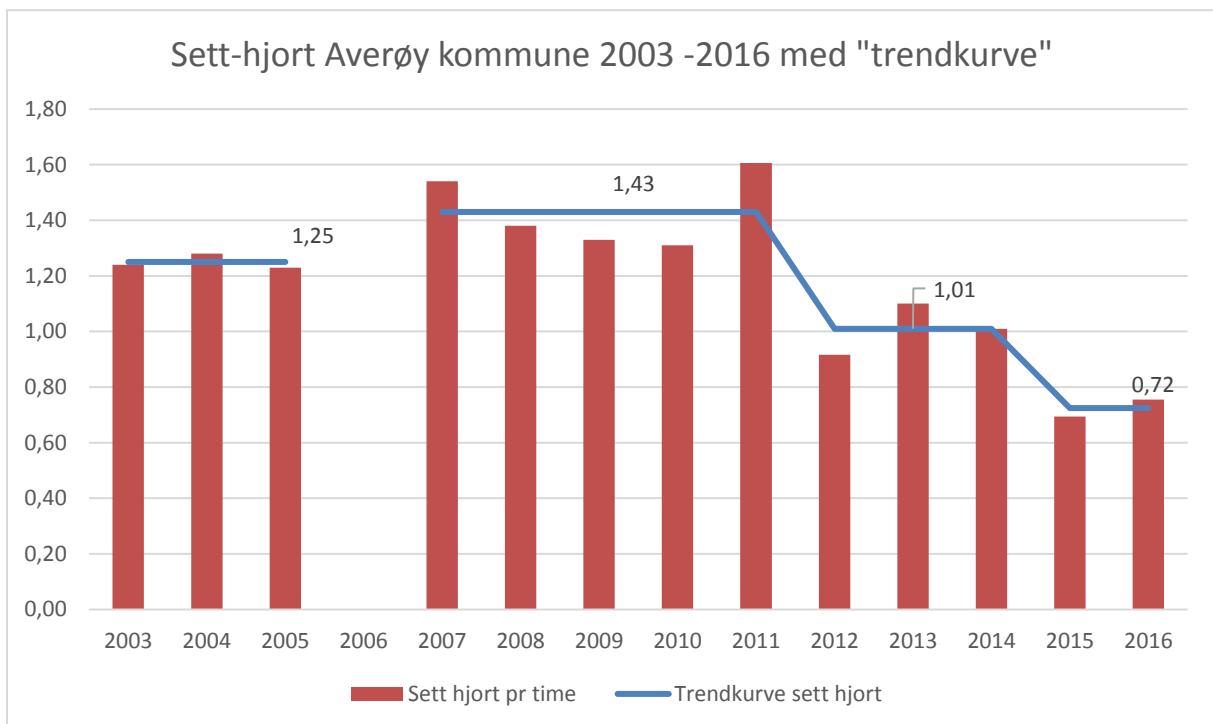


Figur 9. Utvikling i sett antall kalver pr kolle Averøy kommune i perioden 2003-2016

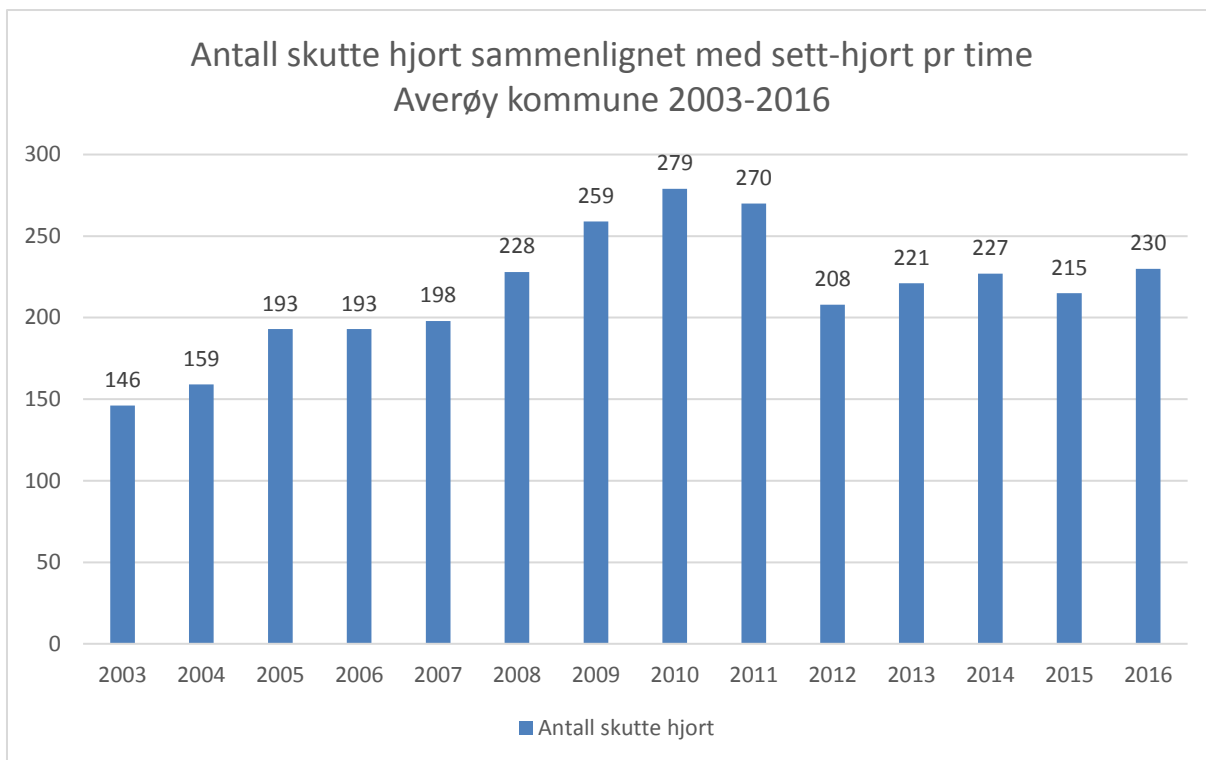
2.4 Skutte hjort sammenlignet med sett hjort pr time



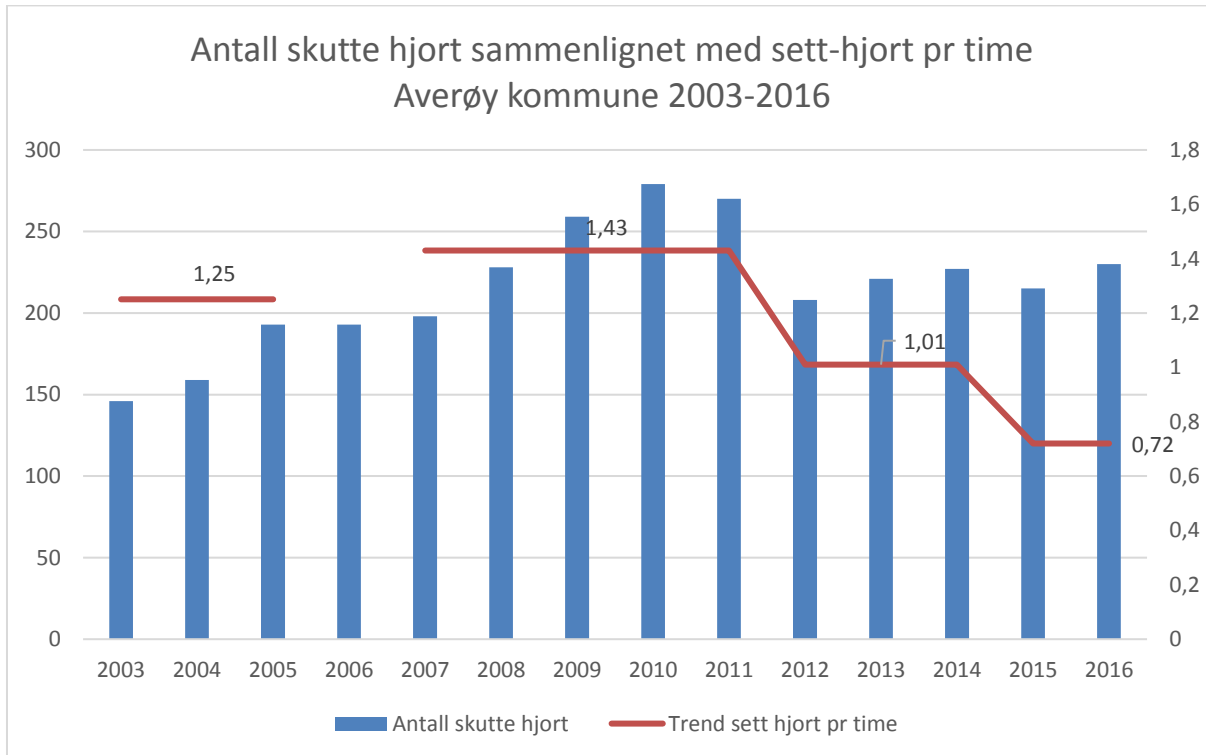
Figur 10. Sett-hjort pr time. Averøy kommune 2003- 2016.



Figur 11. Sett-hjort pr time med «trendkurve». Averøy kommune 2003- 2016.



Figur 12. Antall skutte hjort. Averøy kommune 2003- 2016.



Figur 13. Antall skutte hjort med «trendkurve» for sett hjort pr time. Averøy kommune 2003- 2016.

2.5 Vurdering av hjortebestanden

Målsetting om hjortebestanden i Averøy:

«Redusere størrelsen av hjortebestanden slik at bestandsstørrelsen er tilnærmet konstant ved et gjennomsnittlig jaktuttak i kommunen på 1 dyr pr 700 - 900 dekar tellende areal innen år 2012.
(144-185 dyr ved et tellende areal på 129750 dekar)

Kjønnforholdet i hjortebestanden skal gjenspeiles i mellom 2 til 2,5 koller pr sette bukk i setthjort-skjema innen år 2012.»

Som vist i figur 7 ligger kjønnforholdet i hjortebestanden de siste 3 årene på 2,0 koller pr bukk. Målsettingen om kjønnforholdet i bestanden er dermed oppnådd.

Sett-hjort pr jegertime er en indikator på endringer i størrelsen av hjortebestanden sett over flere år. Metoden innehar en del feilkilder og resultatene må derfor tolkes ved at det ses på trender over år. Sett-hjort pr time er halvert fra 2009 til 2016. Det viser en klar nedgang i hjortebestanden. Målsettingen om hjortebestanden er derfor sannsynligvis nådd.

Fortsetter avskytingen på samme nivå som i de siste årene på ca 220 hjort pr år vil størrelsen av hjortebestanden sannsynligvis havne under målsettingen.

2.6 Møte og orientering om hjortebestanden

Det ble arrangert et møte med storvaldene 1.februar der situasjonen i hjortebestanden med nedgangen i sett-hjort pr jegertime ble presentert.

Storvaldene ble på møtet forespurt/invitert til å sende en felles plan for redusert avskyting av hjort for 2017 til kommunen med en frist til 28.februar.

Det blir en orientering i møte i Forvaltningsutvalget 2.mars.

Bestandsplanen med en avskyting på 270 dyr pr år er godkjent for årene 2015-2017. Altså ett år igjen. Kommunen har myndighet til å oppheve en godkjent bestandsplan innen 1.april dersom planen ikke lengre er i tråd med målsettingen. Søknadsfrist for godkjenning av ny bestandsplan er 1.mai.

Kommunen skal revidere/rullere målsettingen om hjorteviltbestandene i 2017. Kommunestyret skal fatte vedtak i løpet av høsten 2017.

Dette er derfor et uheldig tidspunkt å trekke tilbake godkjenningen av bestandsplanen for 2015-2017.

3. RÅDYR

3.1 Fellingsresultat rådyr

Tabell 3. Fellingsresultat for rådyr i Averøy kommune 2016

Valdnr	Valdnavn	Areal	Ant. Tillatelser	Hann kalv	Hunn kalv	Voksen bukk	Voksen geit	Totalt	Fellingsprosent	Da/skutt dyr
22	Rånes-Kvernes	21800	fri	8	12	19	16	55		396
37	Framsida Storvald	33500	fri	4	5	17	13	39		859
59	Vestsida jaktområde	36950	fri	2	3	7	5	17		2174
60	Nordsida Storvald	37500	fri	1	1	12	4	18		2083
29	N.Bremsneshalvøya	5746	19	3	1	8	2	14	74	410
31	Bremsnes	550	3	1	0	2	0	3	100	183
33	Kirkevågen	1493	4	1	0	0	1	2	50	747
34	Ekkilsøy Nord	2270	7	1	1	1	0	3	43	757
39	Røsand-Naustvoll	2880	9	0	1	3	0	4	44	720
41	Hasseløya	600	2	0	0	1	1	2	100	300
49	Kleven	730	4					0	0	
50	Aukan	1711	11	1	0	6	0	7	64	244
52	Løvøy	600	2	0	0	0	0	0	0	
54	Langøy	780	3	0	0	0	0	0	0	
55	Sandøy	840	5	0	0	0	2	2	40	420
56	Kobbvik	1850	12	4	2	4	2	12	100	154
57	Bremsneshatten	3223	16	3	3	8	1	15	94	215
58	Yttre Øyan	1000	3	1	0	0	1	2	67	500
61	Vågen	2090	13	0	0	2	1	3	23	697
Sum		156113	113	30	29	90	49	198		788

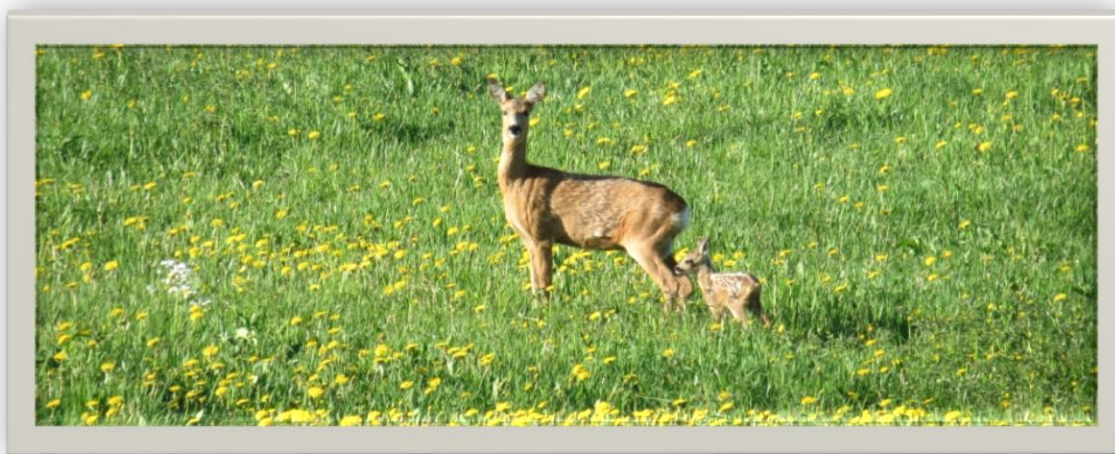
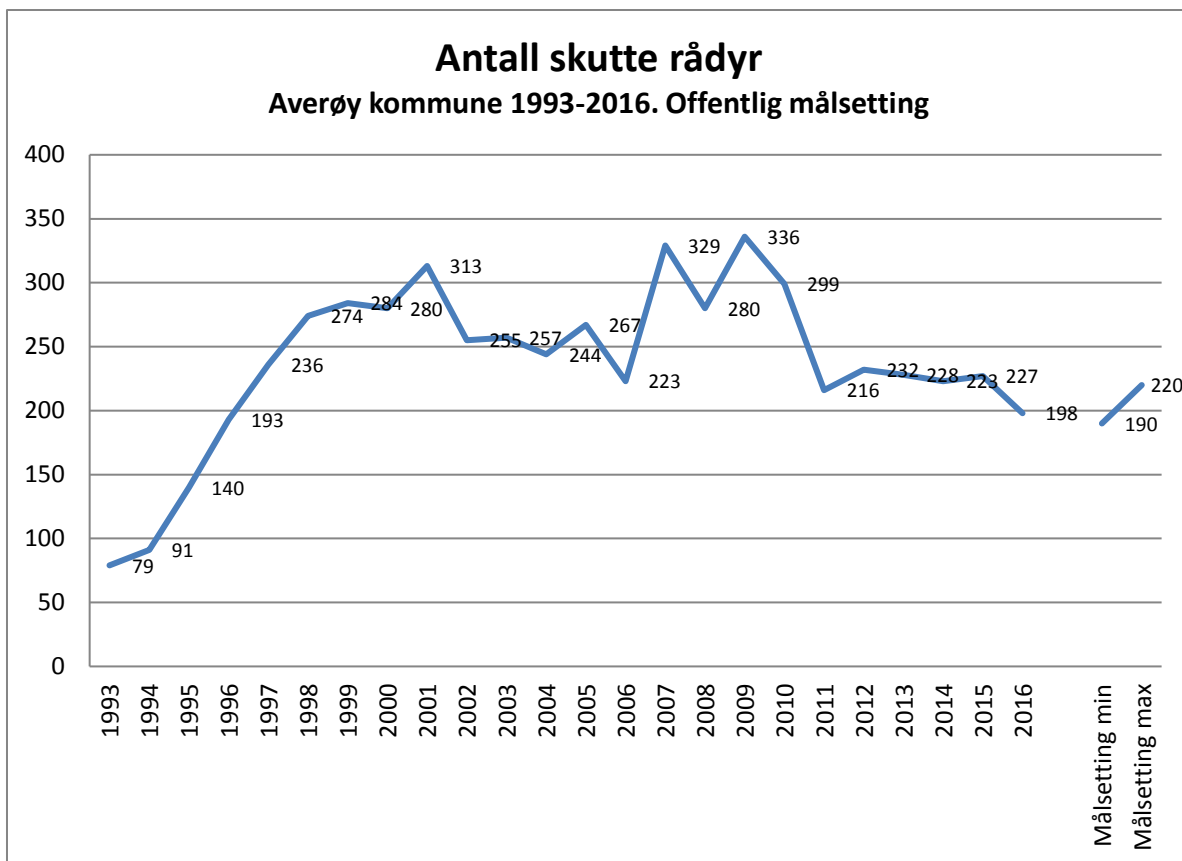
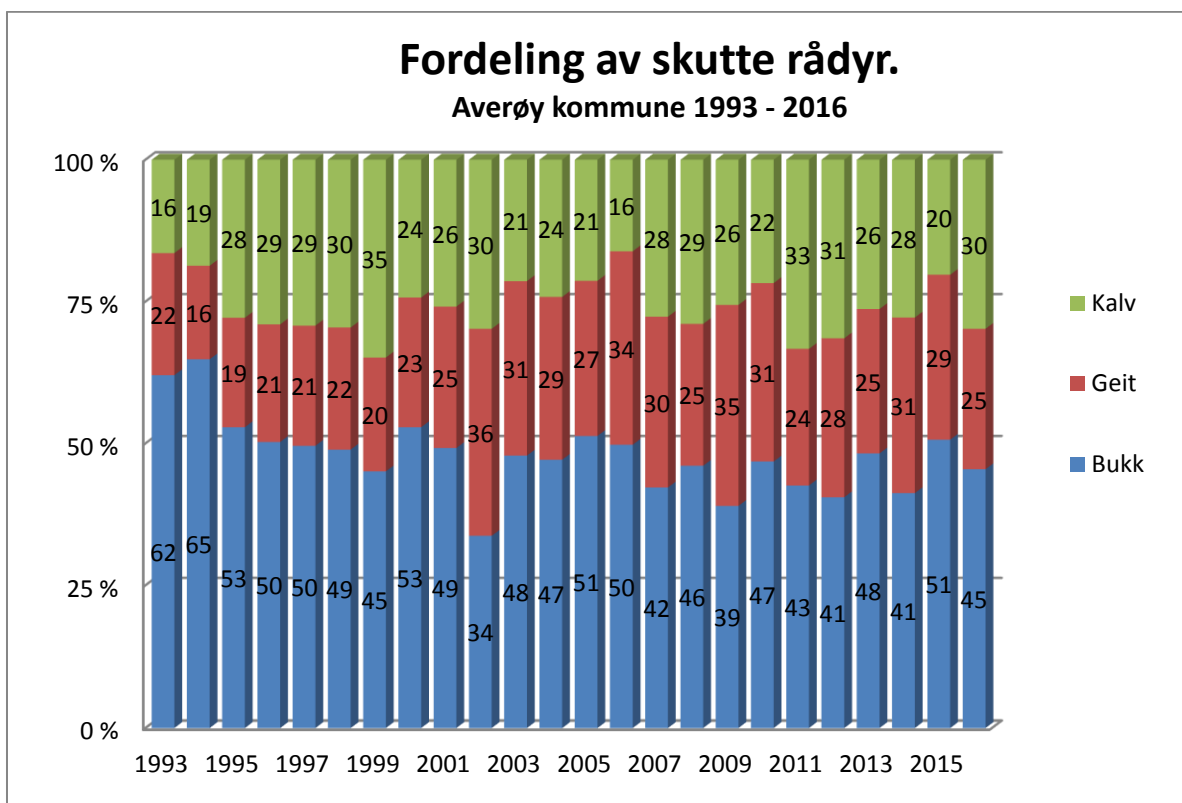


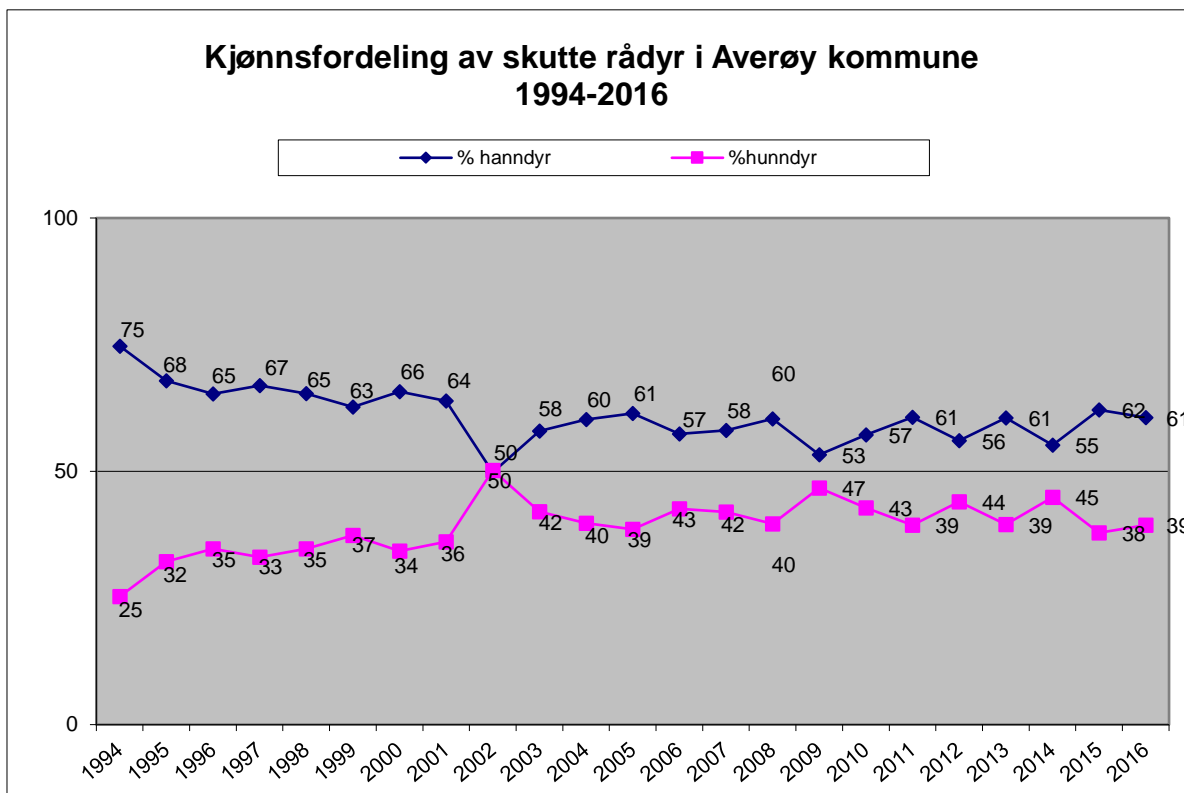
Foto: Dag Bjerkestrand



Figur 14. Antall skutte rådyr i Averøy kommune i perioden 1993-2016. Offentlig målsetting for avskytingen i en stabil størrelse i rådyrbestanden.



Figur 15. Prosentvis fordeling av skutte rådyr i kalv, geit og bukk i Averøy kommune i perioden 1993-2016.



Figur 16. Kjønnfordeling av skutte rådyr i Averøy kommune i perioden 1994-2016.

3.2 Vurdering av rådyrbestanden

Målsettingen for rådyrbestanden er en bestandsstørrelse som er relativt konstant ved et uttak på mellom ca 190 og 220 dyr i året.

Jakttuttaket har i perioden 2011-2016 ligget på et gjennomsnitt på 220 dyr. Dersom størrelsen på rådyrbestanden i disse årene har vært relativt stabil er målsettingen oppnådd.

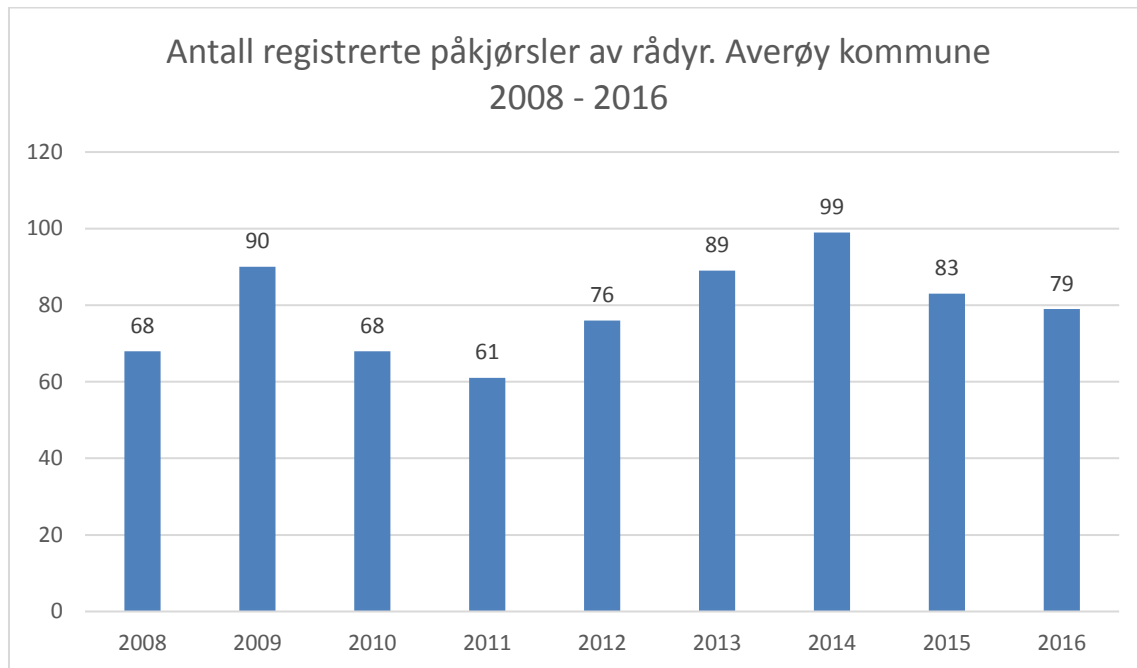
Vi har ingen gode metoder på å måle utviklingen i rådyrbestanden. Vi har statistikk over utviklingen i antall skutte rådyr og vi har tall for registrerte påkjørsler av rådyr i trafikken. Utviklingen i disse tallene kan si noe om bestandsutviklingen, men det er også andre faktorer som påvirker dette, bl.a. jakttrykket fra jegerne og andre forhold som påvirker antall påkjørsler i trafikken.

Hvis en sammenligner utviklingen i antall skutte dyr med antall rådyrpåkjørsler var det i 2009 en topp på 90 påkjørsler samtidig som det i 2009 ble satt en avskytningsrekord med 336 skutte rådyr. Det er derimot vanskelig å se noen slik sammenheng feks for året 2014 da det var rekordmange påkjørsler med 99 påkjørte rådyr samtidig som avskytingen var på 223 rådyr, omtrent det samme som i årene 2011-2015.

De 3 siste årene har antallet viltpåkjørsler gått nedover. Kanskje kan det ha en sammenheng med en redusert rådyrbestand, men dette er usikkert.

Det som påvirker endringen i bestandsstørrelsen fra et år til neste er reproduksjonen i antall kalver som blir født, - og dødeligheten som består av overlevelsen av kalvene fra fødsel og fram til jakttiden (rev og slåmaskin), jaktuttaket, påkjørsler, tatt av gaupe, vinteroverlevelsen, sykdom osv.

Rådyr er en art med stor reproduksjon i gode år når forholdene er gode, samtidig som dødeligheten er stor i vanskelige år. Det er derfor vanskelig å forvalte en rådyrbestand slik at den har en stabil bestandsstørrelse år etter år.



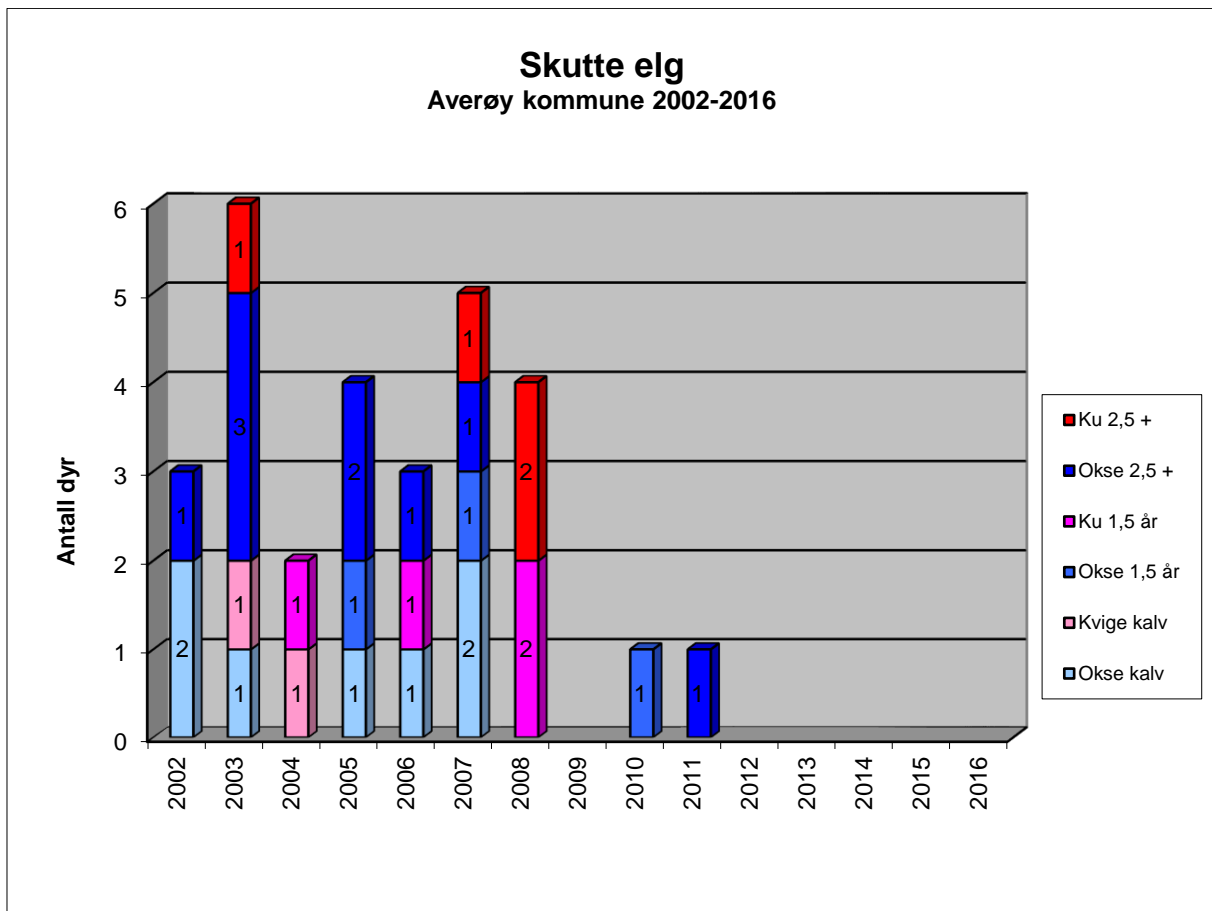
Figur 17. Antall registrerte påkjørsler av rådyr i Averøy kommune i perioden 2008-2016.

4. ELG

4.1 Fellingsresultat elg

Tabell 4. Skutte elg i Averøy kommune 2016

Valdnavn	Ant. tillatelser	Hann kalv	Hunnkalv	Okse 1,5	Kvige 1,5	Eldre okse	Eldre ku	Sum
22 Rånes-Kvernes storvald	1 okse							0
37 Framsida storvald	1 okse							0
59 Vestsida jaktområde	1 kalv							0
60 Nordsida Storvald	1 kalv							0
Sum		0	0	0	0	0	0	0



Figur 18. Skutte elg i Averøy kommune i perioden 2002-2016 fordelt på kjønn- og aldersklasser.

4.2 Sett-elg

Tabell 5. Observerte elger under hjortejakta som er oppført i sett-hjort-skjema 2016

Valdnr.	Valdnavn	Jaktfeltnr.	Jaktfelt	SETT-ELG				Sum	
				OKSE	KU	KALV	UKJENT		
Rånes-Kvernes									
22	Storvald	20	Kvernes-Rokset	8	9	7	2	26	
59	Vestsida Jaktområde	44	Tøvik	1				1	
60 Nordsida Storvald									
		11	Dyrset				1	1	
		13	Myrset-Nedal	2	2			4	
		14	Bjørshol		1	1		2	
		18	Leite	1	4	2		7	
		19	Gulseth-Veiset	2	2			4	
57	Bremsneshatten			1	3	3		7	
62	Vågen			1				1	
Totalt				15	21	13	3	53	

Tabell 6. Observasjoner av elg under hjortejakta som er oppført i sett-hjort-skjema 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Antall jegertimer hjortejakt	5234	4169	4069	5893	5946
Antall elgobservasjoner	24	21	16	29	53
Antall elgobservasjoner pr 1000 hjortejakttimer	4,6	5,0	3,9	4,9	8,9
Antall kyr pr okse	2,8	8,5	9	0,8	1,3
Antall kalver pr ku	0,4	0,1	0,4	0,56	0,62

4.3 Vurdering av elgbestanden

Målsettingen for elgbestanden:

«Bestandsstørrelsen skal være på et så høyt nivå at den er jaktbar, samtidig som bestandsstørrelsen ikke skal økes utover et nivå der det tas ut mer enn 10 dyr pr år. Kjønnforholdet i bestanden bør stabiliseres ved å ta ut en forholdsvis lik andel hanndyr som hunndyr.»

De siste 5 årene er det ikke skutt elg i Averøy. De siste 8 årene er det skutt kun to dyr. I perioden 2002-2008 ble det i gjennomsnitt skutt 3,85 elger pr år.

De siste årene har det vært en fellingskvote på 4 elger pr år.

Det eneste tallmaterialet vi har er i sett-hjort-skjemaene der det angis antall observasjoner av elg under hjortejakta. Dette er vist i tabell 6.

Antall observasjoner av elg pr 1000 hjortejakttimer har i årene 2012-2015 ligget ganske konstant på mellom 3,9 til 5,0. I 2016 steg dette til 8,9. Dette kan kanskje tyde på en økning i elgbestanden. Dersom en har en videre økning i 2017 og 2018 kan en konkludere med mer sikkerhet.

Sett ku pr okse gir en indikasjon på kjønnsforholdet i bestanden. Antall kyr pr okse har de 2 siste årene gått ned til ca 1 ku pr okse. I 2013 og 2014 var det svært få observasjoner av okser. Landsgjennomsnittet er 1,8 ku pr okse.

Sett kalv pr ku er en indikator på produktiviteten innad i elgbestanden. Antall kalver pr ku har steget og ligger de 2 siste årene på ca 0,60 kalv pr ku. Landsgjennomsnittet er på 0,66 kalv pr ku.

Konklusjon:

Ut i fra dette tallmaterialet har både kjønnsforholdet og produktiviteten innad i bestanden utviklet seg positivt og ligger på et tilfredsstillende nivå. Bestandsstørrelsen er lavere enn målsettingen.



Foto: Dag Bjerkestrand

5. GAUPE

5.1 Forvaltningen av gaupe i Norge

Stortinget har fastsatt et nasjonalt bestandsmål på 65 kull med gaupeunger (familiegrupper) som skal fødes i Norge hvert år. Bestandsmålet er fordelt på forvaltningsregionene for rovvilt.

Region 6 som består av Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag har et bestandsmål på 12 familiegrupper av gaupe.

I hver region styres forvaltningen av ei rovviltnemnd. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er sekretariat for nemnda i region 6. Ansvaret og oppgavene er hjemlet i Forskrift om forvaltning av rovvilt. Hovedoppgaven er å vedta kvote på antall gauper som kan felles under jakta og å fastsette hvilke geografiske områder som skal ha kvotefri jakt. Medlemmene i nemnda er oppnevnt av de respektive fylkestingene. Toril Melheim Strand er Møre og Romsdals representant. I tillegg er det utnevnt to representanter fra Sametinget.

For gaupe er region 6 inndelt i to områder:

1. Område med mål om yngling.
2. Område uten mål om yngling.

Området med mål om yngling i Møre og Romsdal er gamle Aure kommune, Halså, Tingvoll, Rindal, Surnadal og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva. I resten av Møre og Romsdal er det kvotefri jakt.

I området med mål om yngling er det kvotejakt, dvs. at det årlig blir fastsatt en fellingskvote. For 2017 er dette for Møre og Romsdal 2 gauper, derav maks ei hunngaue.

I området uten mål om yngling er det fri jakt på gaupe uten begrensning på kjønn og alder.

Averøy ligger i området uten mål om yngling og det er derfor fri jakt på gaupe. Jakttiden er 1.februar tom 31 mars. Det er egne regler for jakt på gaupe, bl.a. skal felling rapporteres umiddelbart til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn som kontrollerer samtlige skutte gauper. Regelverket ligger på Fylkesmannen i Møre og Romsdal sine hjemmesider under Rovvilt.

5.2 Gaupe i Averøy

I mars 2013 ble det dokumentert spor etter gaupe i Averøy. Dette ble dokumentert på nytt i 2014. I mars 2016 ble det skutt ei stor hanngaue på 24 kg som var 5 år gammel.

I tiden etter at denne gaupa ble skutt er det meldt om synsobservasjoner av gaupe, men disse er ikke fysisk dokumentert med sporavtrykk eller lignende.

Gaupe har rådyr høyt oppe på spiseseddelen. Ei enslig gaupe som kun lever av rådyr vil grovt sett i gjennomsnitt ta ca 1 rådyr pr uke, dvs ca 50 rådyr i året. Det er dokumentert at gaupe har tatt hjort i Averøy.

Det er ikke dokumentert at husdyr er tatt av gaupe i Averøy. Det var mistanke om at gaupe hadde tatt ett sauelam, men ved obduksjon viste det seg at lammet var tatt av rev.

Kommunen har ingen rolle i selve forvaltningen av gaupe. Kommunens oppgaver er å bistå Statens naturoppsyn med dokumentasjon om hvorvidt det er gaupe i Averøy. Når det påvises spor blir det sporet for å se om det er en enslig gaupe eller flere gauper ifølge (familiegruppe). Ved evt påkjørsel av gaupe har kommunen i samråd med fylkesmannen som oppgave å gjennomføre ettersøk.

Det er kommet vage indisier på at noen skal ha sett gaupe med unger i Averøy. Dersom det er en familiegruppe av gaupe på Averøya har dette stor forvaltningsmessig verdi. Kvoten på gaupe blir satt ut i fra antallet registrerte familiegrupper i regionen sett opp mot bestandsmålet på 12 familiegrupper.

Dersom det blir dokumentert en familiegruppe på Averøya vil det derfor ha innvirkning på kvotefastsettelsen på gaupe for regionen. Det er derfor svært viktig at det meldes fra til kommunen eller Statens naturoppsyn umiddelbart, - spesielt dersom det observeres familiegruppe, men også om det observeres enslig dyr. Det gjelder også ved observasjon av spor etter gaupe.



*5 år gammel hanngaupe skutt på Averøya 9.mars 2016. Lars Olav Lund i Statens naturoppsyn på kontroll.
Foto: Dag Bjerkestrand*